

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 101/2023-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Rosina, s. r. o., Kukučínova 20, Banská Bystrica, IČO 47 246 731, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Rosina, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4 Tpo 64/2022 z 22. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4 Tpo 64/2022 z 22. decembra 2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd v spojení s právom na ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4 Tpo 64/2022 z 22. decembra 2022 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Banskej Bystrici **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **530,85 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 27. januára 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení so základným právom na ochranu súkromného a rodinného

života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tpo 64/2022 z 22. decembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 Tp 118/2022 z 23. júla 2022 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4 Tpo 35/2022 z 11. augusta 2022 vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Okresný súd na podklade žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby svojím uznesením č. k. 0 Tp 118/2022-295 z 9. decembra 2022 rozhodol tak, že v bode I podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku zmenil dôvody väzby sťažovateľa tak, že ponechal len dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorú podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka, a sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu. Zároveň podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku uložil sťažovateľovi povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi a súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu a podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku uložil sťažovateľovi niekoľko obmedzení a povinností, ako napr. pravidelne sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi krajského súdu s miestom výkonu na okresnom súde podľa jeho pokynov, zákaz používania iných návykových látok, povinnosť zdržiavať sa nepretržite vo svojom obydli a iné. Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 0 Tp 118/2022-295 z 9. decembra 2022 a sám rozhodol tak, že podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku zmenil dôvody väzby sťažovateľa na dôvod útekovvej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti rozdelil svoju argumentáciu do dvoch rovín. V prvej rovine svojej argumentácie namietol procesné pochybenie krajského súdu, ktorý nevyčkal na doručenie jeho písomného stanoviska k sťažnosti prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“) zo 14. decembra 2022 a vo veci rozhodol pred uplynutím okresným súdom určenej lehoty na vyjadrenie sa k predmetnému stanovisku. V druhej línii sťažovateľ ústavnému súdu predložil argumenty, ktorými rozporoval dôvody útekovvej a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku tak, ako ich ustálil krajský súd, a ktoré boli obsahom aj jeho písomného stanoviska z 23. decembra 2022, ktoré krajský súd v rámci svojej rozhodovacej kompetencie nezohľadnil, resp. ignoroval, keďže rozhodol v čase pred jeho doručením.

4. V rámci prvej argumentačnej línie sťažovateľ poukázal na to, že bezprostredne po vyhlásení uznesenia okresného súdu č. k. 0 Tp 118/2022-295 z 9. decembra 2022 prokurátor krajskej prokuratúry zahlásil do zápisnice sťažnosť a po doručení predmetného rozhodnutia zahlásenú sťažnosť aj písomne odôvodnil písomným podaním zo 14. decembra 2022. Písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora krajskej prokuratúry bolo sťažovateľovi doručené prostredníctvom právneho zástupcu 21. decembra 2022, a to spolu s výzvou okresného súdu na možnosť vyjadrenia sa k nej v lehote 5 pracovných dní, čo sťažovateľ aj urobil ešte pred uplynutím tejto lehoty. Navyše sťažovateľ výzvu okresného súdu (i) prevzal ihneď, takže ani nedošlo k jej uloženiu na súde, (ii) na predmetnú výzvu reagoval písomným stanoviskom z 23. decembra 2022, ktoré (iii) bolo navyše už 27. decembra 2022, teda už na štvrtý pracovný deň od doručenia výzvy okresného súdu, doručené priamo krajskému súdu, ktorý aj napriek tomu vo veci vydal napadnuté uznesenie už 22. decembra 2022, ktoré sťažovateľ prevzal 5. januára 2023. Sťažovateľ zdôraznil, že krajský súd v sťažnostnom konaní rozhodol aj napriek tomu, že v čase rozhodovania disponoval kompletným spisovým materiálom obsahujúcim aj výzvu okresného súdu adresovanú sťažovateľovi na vyjadrenie sa k zahlásenej sťažnosti prokurátora, ktorému v tom čase ešte len plynula lehota na vyjadrenie. Zistené pochybenie krajského súdu „nie je možné bagatelizovať ani prípadným poukazom na administratívnu nesprávnosť, keďže výzva okresného súdu tvorila riadnu súčasť súdneho spisu. Lehota na zaslanie vyjadrenia Sťažovateľa stanovená okresným súdom totiž uplynula až dňa 28.12.2022 s tým, že Sťažovateľ doručil svoje vyjadrenie už dňa 27.12.2022 (t. j. pred lehotou stanovenou okresným súdom), avšak krajský súd rozhodol už dňa 22.12.2022. Neprihliadnutie na jej obsah, najmä ak konajúci súd v čase rozhodovania musel svoj záver o rozhodnutí v neprospech Sťažovateľa predpokladať, predstavuje jednoznačne mimoriadny zásah do základných práv Sťažovateľa. Zásah je o to významnejší, že ide o väzobné stíhanie, ku ktorému sú činné orgány povinné pristupovať s osobitnou starostlivosťou.“.

5. V rámci druhej argumentačnej línie sťažovateľ poukázal na arbitrárnosť záverov krajského súdu pri ustálení dôvodov útekovvej a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pričom prízvukoval, že „nezaujatie žiadneho stanoviska k námietkam znamená zjavnú neodôvodnenosť napadaného uznesenia, čím summa summarum došlo okrem porušenia práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, aj k porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Listiny základných práv a slobôd.“. V tejto súvislosti sťažovateľ už v konaní pred okresným súdom «opakovane zdôrazňoval najmä absenciu materiálnych podmienok väzby, nedostatočné konanie orgánov činných v trestnom konaní a nepodloženú právnu kvalifikáciu („nadkvalifikáciu“) stíhaného skutku. Napriek jeho zreteľne formulovaným obhajobným námietkam tieto ostali zo strany krajského súdu nepovšimnuté a nezodpovedané.».

6. Vo vzťahu k postupu orgánov činných v trestnom konaní sťažovateľ poukazoval na ich prietahový postup, ktorého výsledkom je, že „ani po viac ako osemnástich mesiacoch neustálili skutočnosti fundamentálne pre právnu kvalifikáciu stíhaného skutku, a to: (i) v akom množstve boli vyrobené drogy, ktorých výrobu mal Sťažovateľ ako obvinený financovať; (ii) v akom množstve mali byť organizovanou skupinou, ktorej má byť Sťažovateľ členom, vyrobené a následne za akú cenu predané a (iii) aké finančné prostriedky mal Sťažovateľ ako obvinený takouto činnosťou získať (za predpokladu uvádzanú skutkovou vetou, že Sťažovateľ obchod s drogami financoval).“.

Dôsledné zodpovedanie týchto otázok je podľa sťažovateľa určujúce pre ustálenie skutku v znení skutkovej vety a jej právnej kvalifikácie a následne „*smerodajné aj pre materiálne dôvody väzby*“, pričom súd je povinný uvedené skutočnosti skúmať z úradnej povinnosti. Sťažovateľ predovšetkým namieta nedostatočné skutkové vymedzenie konania svojej osoby v znení skutkovej vety s prihliadnutím na právnu kvalifikáciu jeho konania ako člena organizovanej skupiny. V tejto súvislosti sťažovateľ dokonca tvrdí, že prokurátor zneužíva právnu kvalifikáciu vágne vymedzeného skutku na odôvodňovanie pretrvávania väzobných dôvodov v jeho trestnej veci, pričom v napadnutom uznesení krajského súdu absentuje akákoľvek úvaha smerujúca k zodpovedaniu aj týchto otázok.

7. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie v prospech svojho prepustenia na slobodu poukázal aj na odôvodňovanie pretrvávajúcich dôvodov väzby poukazom na dokazovanie, ktoré bolo vykonané viac ako štyri mesiace pred tým, ako požiadal o prepustenie z väzby, čo je ďalším dôkazom toho, že vyšetrowanie v predmetnej veci neprebíha plynule, ale tak, ako to vyplýva aj z § 2 ods. 6 Trestného poriadku. Túto skutočnosť navyše pripustil aj samotný prokurátor krajskej prokuratúry, keď konštatoval, že vyšetrowanie v predmetnej veci prebiehalo „*skôr utlmeným režimom*“, pričom sám podstatu tohto pojmu nezrejmil. Ďalšími skutočnosťami podporujúcimi záver o prietahovom postupe orgánov činných v trestnom konaní sú podľa sťažovateľa (i) odtajnenie utajovanej prílohy vyšetrovacieho spisu viac ako štyri mesiace po vznesení obvinenia, (ii) nevypracovanie znaleckých posudkov týkajúcich sa posúdenia závislosti sťažovateľa od návykových látok a ani znalecké skúmanie zaistenej techniky z kriminalistickej informatiky v termínoch určených orgánmi činnými v trestnom konaní, a to 10. novembra 2022 a 30. novembra 2022, a (iii) vykonávanie výsluchov obvinených a svedkov v mesiacoch september a október namiesto mesiacov júl a august, čo je umocnené aj tým, že v predmetnej veci malo prebiehať vyšetrowanie „*skrytou formou*“, v dôsledku čoho musel byť okruh svedkov a podozrivých známy v dostatočnom časovom predstihu pred vznesením obvinenia.

8. V rámci výpočtu nedostatkov pri postupe orgánov činných v trestnom konaní sťažovateľ poukázal aj na možný nedostatok spočívajúci v tom, či bol alebo nebol predložený okresnému súdu a následne krajskému súdu v rámci sťažnostného konania celý spisový materiál, keďže podľa vyjadrenia prokurátora krajskej prokuratúry bol súdu predložený len rovnopis vyšetrovacieho spisu bez určenia toho, či bol riadne overený.

9. Napokon sťažovateľ rozporoval aj dôvodnosť útekovej väzby vo svojej trestnej veci, ktorá bola odôvodňovaná úvahou krajského súdu, podľa ktorej okrem prítomnej hrozby vysokého trestu je nebezpečenstvo odchodu sťažovateľa na neznáme miesto alebo do zahraničia dané aj „*vzhľadom na jeho preukázateľné skúsenosti so zahraničím s poukazom na register trestov*“. Podľa sťažovateľa nie je ústavne konformné, ak krajský súd poukazuje na jeho odsúdenie v Rakúskej republike, ktoré je spred 25 rokov. Podľa sťažovateľa tak «*Napádané uznesenie, napriek námietkam Sťažovateľa o absencii konkrétnych obáv pre ustálenie väzobného dôvodu „útekovej“ väzby, sa tak nielenže s týmito žiadnym spôsobom nezaoberalo, krajský súd navyše pristúpil k zdôvodneniu vo forme poukázania na absolútne ojedinelú okolnosť, ktorá sa udiala viac ako 25 rokov pred jeho rozhodnutím. Napriek podstatným obhajobným tvrdeniam konajúci súd nielenže namietané okolnosti zjavne neskúmal, tieto ani neodôvodnil objektívnymi okolnosťami a námietkam v danom ohľadne nevenoval žiadnu pozornosť.*».

10. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„a) Základné práva [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tpo/64/2022 porušené boli.

b) Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4Tpo/64/2022 zo dňa 22.12.2022 sa zrušuje a Krajskému súdu v Banskej Bystrici sa prikazuje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

c) Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný [REDAKOVANÉ] nahradiť trovy konania vo výške 530,85 eur a zaplatiť ich na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Tomáša Rosinu, Kukučínova 20, Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

11. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 101/2023-15 z 21. februára 2023 ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny v spojení s právom na ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu prijal na ďalšie konanie a v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

12. Krajský súd oprel svoju argumentáciu o judikatúrou ústavného súdu vymedzenú povinnosť rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby tak, aby nedošlo k prekročeniu lehoty 30 dní na rozhodnutie v rámci konania pred súdom. Predpokladom splnenia tejto povinnosti bola aplikácia opätovne judikatúrou ústavného súdu aprobovaného testu proporcionality spočívajúceho v troch fázach.

13. V rámci prvej fázy je prvým krokom „identifikácia cieľa (účelu), ktorý zásah do základného práva sledoval a ktorý musí byť aj z ústavného hľadiska legitímny a legálny. Súčasťou tohto kroku je aj skúmanie racionálnej väzby medzi prostriedkom (zásahom) a sledovaným cieľom, teda, či ním možno sledovaný cieľ dosiahnuť.“. Následne „V druhom kroku je potrebné posúdiť, či na dosiahnutie sledovaného cieľa nebolo možné použiť prostriedok, ktorý by bol vo vzťahu k predmetnému základnému právu šetrnejší.“. Napokon „Posledným krokom je posúdenie proporcionality v užšom zmysle, ktorého podstatou je vyvažovanie dvoch navzájom kolidujúcich práv či hodnôt a následné uprednostnenie jednej z nich v konkrétnom prípade.“.

14. V sťažovateľovom prípade teda v rámci prvého kroku bol krajským súdom „sledovaný účel naplnenia ústavnej doktríny prejednávania väzobnej veci prednostne a urýchlene... pretože práve väzba osoby predstavuje najcitelnejší zásah do osobnej slobody osoby, ktorá je síce obvinená

z trestného činu, ale v tomto štádiu u nej stále platí prezumpcia nevinu, až kým súd právoplatným odsudzujúcim rozsudkom nevyhlási jej vinu. Krajský súd v tomto prípade akcentuje, že vzhľadom na dvojinštančnosť konania, v ktorom sa rozhoduje o väzbe, sa požiadavky kladené na urýchlenie tohto konania vzťahujú tak na prvostupňové, ako aj na opravné konanie ako celok...“. Pri druhom kroku „krajský súd nemohol využiť žiadny miernejší prostriedok. Iným prostriedkom pripadajúcim do úvahy sa v danom prípade javí nerozhodnúť o sťažnosti prokurátora vo väzobnej veci prednostne a urýchlene (a v lehote stanovenej záväznou judikatúrou Ústavného súdu) z dôvodu vyčkávania na vyjadrenie sa protistrany (obvineného), ktorá však nemala takú právnu povinnosť vyjadriť sa k dôvodom sťažnosti prokurátora, mala iba možnosť vyjadriť sa, pričom krajský súd by ani nemohol objektívne vopred predpokladať, či obvinený túto možnosť využije a vyjadrí sa alebo nie.“. Napokon v rámci tretieho kroku „musel krajský súd vyvažovať dve oproti sebe stojace základné práva a následne uprednostniť jedno z nich. Vprejedávanom prípade bolo nevyhnutné položiť na misku váh právo obvineného na osobnú slobodu na jednej strane a právo na kontradiktórnosť konania, ktoré je obsahom práva na spravodlivý proces, na strane druhej. Po zohľadnení všetkých okolností prípadu dospel krajský súd v posudzovanom prípade k záveru, že je potrebné uprednostniť právo na osobnú slobodu jednotlivca, osoby obvinenej a z hľadiska práva de iure stále nevinnej, pred jej právom na kontradiktórnosť konania, spočívajúcim v možnosti vyjadriť sa k dôvodom sťažnosti prokurátora.“.

15. Na podporu už prezentovanej argumentácie krajský súd poukázal aj na to, že „v dôsledku sťažnosti podanej prokurátorom krajskej prokuratúry bol krajský súd na základe revízneho princípu v sťažnostnom konaní povinný preskúmať napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré vydaniu tohto uznesenia predchádzalo a následne rozhodnúť. Rovnaký postup v sťažnostnom konaní by bol sťažnostný súd povinný zvoliť aj v prípade, ak by bolo vyjadrenie obvineného k dôvodom podanej sťažnosti zo strany prokurátora doručené krajskému súdu včas, t. j. do rozhodovania o podanej sťažnosti. Ak by krajský súd na podklade podanej sťažnosti zistil, že napadnuté uznesenie alebo konanie ktoré mu predchádzalo neboli správne, musel by také uznesenie zrušiť a rozhodnúť sám (čo sa v konečnom dôsledku aj stalo), a to bez ohľadu na to, či by sa obvinený k dôvodom sťažnosti protistrany vyjadril alebo nie.“.

16. Okrajovo (rozumej od nosnej právnej argumentácie v bodoch 13 a 14) krajský súd spomenul aj to, že sťažovateľ mal právo sa k sťažnosti prokurátora vyjadriť, nie však zákonom uloženú povinnosť, pričom tak mal a mohol v zmysle zásady „*vigilantibus iura scripta sunt*“ urobiť aj v skoršom časovom úseku vrátane nemožnosti opomenutia skutočnosti, „že obvinený mal počas väzobného konania niekoľko možností vyjadriť sa k dôvodom jeho väzby a predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ďalšiemu ponechaniu vo väzbe, ktorými dôvodmi sa konajúce orgány vo väzobnom konaní aj účinne zaoberali.“.

III.2. Replika sťažovateľa:

17. Z repliky sťažovateľa vyplýva, že zotrval na už deklarovaných skutočnostiach tak, ako vyplývajú z podanej ústavnej sťažnosti, a k argumentácii krajského súdu o povinnosti rozhodnúť v rámci 30-dňovej lehoty z dôvodu eliminácie rizika priesťahov podotkol, že sa jej obsah nijako nezobrazil v napadnutom uznesení krajského súdu. Krajský súd taktiež opomenul rozumne vysvetliť absenciu možnej telefonickkej komunikácie s obhajcom sťažovateľa z dôvodu nielen

overenia doručenia výzvy okresného súdu, ale aj preverenia možnej reakcie sťažovateľa v dôsledku prítomnosti priznaného práva (pri absencii zákonnej povinnosti) vyjadrenia sa k sťažnosti prokurátora, čo sťažovateľ aj urobil v rámci lehoty mu na to poskytnutej, čím tak aj preukázal svoju dostatočnú bdelosť.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

18. Predmetom ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny v spojení s právom na ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy ako derivátom porušenia základného práva na osobnú slobodu, ktoré sťažovateľ nachádza v dvoch rovinách. V prvej rovine sťažovateľ namieta porušenie zásady kontradiktórnosti konania a princípu rovnosti zbraní pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby na podklade jeho žiadosti tým, že sa nemal možnosť vyjadriť k sťažnosti prokurátora krajskej prokuratúry zo 14. decembra 2022 proti uzneseniu okresného súdu č. k. 0 Tp 118/2022-295 z 9. decembra 2022. V druhej rovine sťažovateľ atakuje dôvody útekovvej a preventívnej väzby tak, ako ich oproti okresnému súdu ustálil krajský súd, ktorého napadnuté uznesenie považuje v tejto časti za arbitrárne.

IV.1. Ústavnoprávne východiská všeobecne:

19. Ústavný súd už judikoval, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (III. ÚS 26/01, I. ÚS 409/2021). Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia, pričom je nielen výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth proti Rakúsku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 11894/85, bod 67).

20. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti za väzbu a proti nej vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 271/07, III. ÚS 115/08).

21. Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“ a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov proti Bulharsku z 20. 3. 1997, § 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (Bozano proti Francúzsku z 18. 12. 1986, bod 54, Benham proti Veľkej Británii z 24. 9. 1992, Herczegfalvy proti Rakúsku z 11. 5. 2004, Morsink proti Holandsku, rozsudok Veľkej komory z 10. 6. 1996, bod 40; Stanev proti Bulharsku, rozsudok Veľkej komory zo 17. 1. 2012, bod 143, č. 36760/06; L. M. proti Slovinsku z 12. 6. 2014, bod 121, č. 32863/05).

22. Ústavný súd vo svojej judikatúre (II. ÚS 108/08, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 795/2016, III. ÚS 142/2020) už uviedol, že súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 ods. 1 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 ods. 1 dohovoru sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky uvedené v odseku 1 nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 1 dohovoru, pričom však určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 dohovoru pri rozhodovaní vo veci samej.

23. Ústavný súd sa už skoršie vyslovil (III. ÚS 198/05, neskôr napr. II. ÚS 18/2013, II. ÚS 266/2013, III. ÚS 142/2020), že osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti. Musí jej byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany (prokurátora) o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Pre tento účel jej nemôže byť odopreté právo oboznámiť sa s dôkazmi a so skutočnosťami, o ktoré by sa malo opierať rozhodnutie súdu o väzbe (kontradiktórnosť konania). Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby bola obvinenému/obžalovanému v týchto smeroch poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp „rovnosti zbraní“). Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu „rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou.

24. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k čl. 5 dohovoru postupne formuloval viaceré samostatné práva osôb vo väzbe, medzi ktoré patrí aj právo na kontradiktórne konanie a vypočutie pred rozhodnutím o zákonnosti väzby (Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, bod 156 a tam citovaná judikatúra), ale aj všeobecnejšie právo na „zákonnosť“ konania a právo nebyť zbavený osobnej slobody arbitrárnym spôsobom (Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, body 156 a 158). Princíp rovnosti zbraní znamená, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu, a vyjadriť sa k nim (Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, body 45 a 46, Trančíková proti Slovenskej republike z 13. 1. 2015). Požiadavka zabezpečenia kontradiktórnej povahy konania a rešpektovania „princípu rovnosti

zbrani“ predstavujú základné procesné garancie („fundamental guarantees of procedure“) uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody (Sanches-Reisse proti Švajčiarsku z 21. 10. 1986, Reinprecht proti Rakúsku z 15. 11. 2005).

IV.2. Posúdenie vecí:

25. Nosnou argumentáciou krajského súdu je nevyhnutnosť v dôsledku judikatúrne uloženej povinnosti rozhodnúť v sťažnostnom konaní o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu č. k. 0 Tp 118/2022-295 z 9. decembra 2022 v lehote 30 dní odo dňa, keď bola vec predložená okresnému súdu na rozhodnutie, po tom, ako prokurátor krajskej prokuratúry nevyhovел žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na podklade jeho žiadosti zo 14. novembra 2022. Z rekapitulácie časového postupu orgánov činných v trestnom konaní a vo veci konajúcich súdov, ktorý nebol spochybnený ani samotným sťažovateľom a ani krajským súdom ako odporcom v konaní o ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žiadosťou zo 14. novembra 2022 domáhal prepustenia z väzby. O tejto žiadosti rozhodoval v prvom stupni prokurátor krajskej prokuratúry, ktorý jej nevyhovел a žiadosť predložil 23. novembra 2022 na rozhodnutie okresnému súdu, ktorý jej vyhovel svojím uznesením z 9. decembra 2022. Okresný súd rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby od 23. novembra 2022 do 9. decembra 2022, teda po dobu 16 dní, celkovo však konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby v čase vydania rozhodnutia okresného súdu trvalo už 24 dní. V ďalšom období došlo k doručovaniu uznesenia okresného súdu č. k. 0 Tp 118/2022-295 z 9. decembra 2022 stranám konania vrátane prokurátora, ktorý už zahlásenú sťažnosť písomne odôvodnil svojím podaním zo 14. decembra 2022, na čo okresný súd výzvou zo 16. decembra 2022 doručovanou spolu so sťažnosťou prokurátora sťažovateľovi písomne sťažovateľovi umožnil sa k nej vyjadriť v lehote do 5 pracovných dní od jej doručenia. Teda písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora bolo sťažovateľovi doručené prostredníctvom právneho zástupcu 21. decembra 2022, a to spolu s výzvou okresného súdu na vyjadrenie sa k nej v lehote 5 pracovných dní, čo sťažovateľ splnil a už 27. decembra 2022, teda už na štvrtý pracovný deň od doručenia výzvy okresného súdu, doručil priamo krajskému súdu svoje vyjadrenie. Krajský súd vydal napadnuté uznesenie 22. decembra 2022, pričom sťažnosti prokurátora vyhovel a sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby zamietol a ponechal ho vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Sťažovateľ napadnuté uznesenie krajského súdu prevzal 5. januára 2023. Konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby zo 14. novembra 2022 tak v čase doručenia veci krajskému súdu 20. decembra 2022 (pričom predkladacia správa mala byť napísaná a podpísaná až 19. decembra 2022) trvalo 35 dní a celkovo do 5. januára 2023, teda 51 dní.

26. Krajský súd po prvé nesprávne počítal lehotu konania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, keďže v prípravnom konaní sa do celkovej doby konania započítava aj doba rozhodovania o žiadosti orgánom činným v prípravnom konaní, ktorým je vec dozorujúci prokurátor. Pokiaľ teda krajský súd rátať dobu konania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby odo dňa predloženia veci okresnému súdu na rozhodnutie 23. novembra 2023, tak postupoval nesprávne, keďže nezohľadnil dobu konania pred orgánom činným v trestnom konaní. Ústavný súd napr. už v náleze č. k. II. ÚS 252/07-52 z 21. februára 2008 (pri preskúvaní rýchlosti konania o žiadosti o prepustenie z väzby vo viacinstančnom procese v prípravnom konaní) vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom Okresnej prokuratúry Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 836/04, pričom v prípade postupu Okresného súdu Košice I (sp. zn. 0 Tp 67/2006) a Krajského súdu v Košiciach

(sp. zn. 4 Tpo 3/2007) porušenie práva nevyslovil. V kontexte uvedeného zistenia nie je možné aprobovať právny názor krajského súdu, podľa ktorého „súd by mal vo väzobných veciach rozhodnúť v lehote do 30 dní odo dňa podania žiadosti alebo návrhu“, pretože táto doba už v čase predloženia veci krajskému súdu bola prekročená o 5 dní.

27. Po druhé nie je možné prisvedčiť správnosti argumentácie krajského súdu ani v spôsobe aplikácie princípu proporcionality, keď musel „vyvažovať dve oproti sebe stojace základné práva a následne uprednostniť jedno z nich.“, teda „položiť na misku váh právo obvineného na osobnú slobodu na jednej strane a právo na kontradiktórnosť konania, ktoré je obsahom práva na spravodlivý proces, na strane druhej.“, kde po vážení týchto práv musel z dôvodu judikatúrne nariadeného imperatívu rozhodnúť v záujme zachovania lehoty 30 dní, po ktorú má súd rozhodnúť o žiadosti o prepustenie z väzby.

28. V tejto súvislosti sa ústavný súd v náleze č. k. II. ÚS 795/2016-38 z 19. júna 2018 zaoberal ústavnou konformnosťou postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 19/2016 pri konflikte práva na obhajobu a práva na kontradiktórnosť konania pri konaní o vzatí do väzby. Sťažovateľ namietal porušenie práva na obhajobu pri konaní o jeho vzatí do väzby, ktoré malo spočívať v nemožnosti odôvodnenia riadne zahlásenej sťažnosti proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica č. k. 3 Tp 7/2016 zo 4. mája 2016 z dôvodu jeho nedoručenia v čase pred tým, ako najvyšší súd ako súd sťažnostný o nej rozhodol svojím uznesením č. k. 6 Tost 19/2016 z 25. mája 2016, a to za situácie ustanovenia v § 192 ods. 3 Trestného poriadku pre najvyšší súd lehoty na rozhodnutie v sťažnostnom konaní.

29. Ústavný súd v označenom náleze konkurenciu viacerých základných práv, pričom nebolo možné „zachovať plné garancie všetkých ústavných práv sťažovateľa, ktoré boli v hre – práva na obhajobu na jednej strane a práv na urýchlené rozhodovanie vo väzobných veciach na strane druhej“, vyriešil tak, že „hoci najvyšší súd v postupe pri vydávaní napadnutého uznesenia nezabezpečil plný výkon práva sťažovateľa na obhajobu prostredníctvom obhajcu a práva na kontradiktórnosť konania (resp. rovnosť zbraní), tak z pohľadu ústavného súdu postupoval v záujme ochrany práva sťažovateľa na urýchlené rozhodovanie vo väzobnej veci, čím zároveň boli ochránené garancie vyplývajúce z práva sťažovateľa na osobnú slobodu. Pri strete/konflikte týchto práv vzhľadom na skutkový stav sťažovateľovej veci ústavný súd hodnotí postup najvyššieho súdu (aj napadnuté uznesenie) ako síce plne nerešpektujúci zákonné ustanovenia Trestného poriadku, ale zároveň ako ústavne hraničný, a nie porušujúci označené ústavné práva sťažovateľa.“. Tento právny názor však ústavný súd vyslovil v situácii, keď bol najvyšší súd podľa § 192 ods. 3 Trestného poriadku viazaný zákonnou 5-dňovou lehotou na rozhodnutie od predloženia veci (obdobne aj napr. III. ÚS 259/2015, IV. ÚS 541/2013, III. ÚS 101/2013, II. ÚS 177/2016). Ide síce o lehotu poriadkovú, stále však zákonnú.

30. V prípade sťažovateľa však krajský súd nebol viazaný žiadnou zákonom ustanovenou lehotou na rozhodnutie a jeho snaha zabezpečiť rozhodnutie v sťažnostnom konaní s dodržaním lehoty 30 dní (a tak zabezpečiť to, aby bol postup súdov v konaní o väzbe prednostný a urýchlený a súladný s judikatúrou predpokladanými lehotami) vyznela kontraproduktívne z dôvodu jej prekročenia už v čase predloženia veci krajskému súdu. Z uvedených dôvodov nie je možné akceptovať argumentáciu krajského súdu o správnosti aplikácie princípu proporcionality s dôsledkom

rozhodnutia o žiadosti sťažovateľa bez zohľadnenia jeho stanoviska k sťažnosti prokurátora, a to o to viac, že krajský súd rozhodol opozične oproti okresnému súdu, a teda zhoršil postavenie samotného sťažovateľa. Zároveň krajský súd rozhodol v situácii, keď bolo vyjadrenie sťažovateľovi už umožnené a na využitie dotknutej možnosti sa oprávnenne spoliehal.

31. Naopak, krajský súd zvoleným postupom eliminoval právo sťažovateľa na kontradiktórne konanie a v jeho rámci aj princíp rovnosti zbraní ako parciálnych fragmentov práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru tak, že poprel ich podstatu a význam pre sťažovateľa. V prípade, ak prichádza do úvahy paralelná aplikácia viacerých zložiek práva na spravodlivé súdne konanie, je povinnosťou všeobecných súdov postupovať tak, aby sa poskytla ochrana všetkým do úvahy prichádzajúcim zložkám. Z ústavnoprávneho hľadiska je totiž neakceptovateľné, aby niektorá zo zložiek práva na spravodlivé súdne konanie bola uprednostnená do tej miery, že tým dôjde k praktickému eliminovaniu inej zložky (II. ÚS 76/2011, II. ÚS 795/2016, III. ÚS 142/2020).

32. Navyše pokiaľ by krajský súd vyčkal na doručenie písomného stanoviska sťažovateľa, k čomu aj došlo na siedmy deň od predloženia veci krajskému súdu, tak z hľadiska všeobecného judikatúrneho posúdenia takéhoto postupu z pohľadu jeho prietahovosti sa doba potrebná na rozhodnutie o stranami uplatnených právach nezapočítava do doby zbytočných prietahov v konaní [pri posudzovaní porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo pri konaní o väzbe chráni čl. 17 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, II. ÚS 865/2014, II. ÚS 484/2016, IV. ÚS 515/2021)]. Inými slovami, ústavný súd by dobu, po ktorú by krajský súd vyčkával na okresným súdom umožnené doručenie vyjadrenia sťažovateľa k sťažnosti prokurátora, nezapočítaval do doby prietahov v konaní, ale, naopak, by ju považoval za snahu zabezpečiť aplikáciou (aj) princípu proporcionality (ktorého právny obsah krajský súd podrobne vysvetlil vo svojom vyjadrení) vzájomný kompromis súperiácií práv tak, aby bol každému z nich ponechaný „priestor na dýchanie“.

33. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, ktorých sekundárnym derivátom je aj porušenie základného práva na ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, a to vzhľadom na to, že uznesením okresného súdu č. k. 0 Tp 118/2022-295 z 9. decembra 2022 došlo nielen k redukcii dôvodov väzby, ale predovšetkým jej nahradeniu dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení, teda k prepusteniu sťažovateľa na slobodu. Legálnemu procesnému prostriedku prokurátora smerujúcemu k negácii takého účinku potom sťažovateľ nemal možnosť vzdorovať bez nároku na úspech, ale s nárokom na argumentáciu proti nadriadenému súdu a na jej posúdenie týmto súdom. V tomto smere, naopak, vyznieva naprázdno argumentácia krajského súdu, že vyjadrenie nebolo povinnosťou sťažovateľa ako obvineného. Mimo účastníkmi konania o ústavnej sťažnosti použitej argumentácie ústavný súd poznamenáva, že doručenie sťažnosti na vyjadrenie nie je ustanovené v § 190 ods. 2 Trestného poriadku (na rozdiel od postupu v odvolacom konaní podľa § 314 Trestného poriadku), taký postup v sťažnostnom konaní je však adekvátnym odrazom základných zásad trestného konania v kontexte § 2 ods. 9 Trestného poriadku, resp. čl. 50 ods. 3 ústavy a pokiaľ bol súdom generovaný, nemôže byť jeho zavŕšenie negované bez adekvátneho dôvodu.

34. Ústavný súd, riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011, I. ÚS 162/2017, IV. ÚS 279/2018, IV. ÚS 156/2022), nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľom predostretými otázkami atakujúcimi skutkové a právne závery vyplývajúce z napadnutého uznesenia krajského súdu vo vzťahu k dôvodom útekovvej a preventívnej väzby vrátane sťažovateľom atakovaných prieskumov v prípravnom konaní dopadajúcich na nezákonnosť väzby, keďže práve z dôvodu zrušenia ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie, ktoré prebehne pri reflexii (aj) na vyjadrenie sťažovateľa ako obvineného k sťažnosti prokurátora, má krajský súd nielen možnosť, ale aj povinnosť v rozumne dostatočnej miere vysporiadať sa obsahovo s predmetnými námietkami sťažovateľa. Krajským súdom zvýraznený oficiálny prieskum podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku automaticky neznamená, že na relevantné námietky trestnoprocesnej sťažnosti, ako aj na zásadné argumenty opozitného subjektu nebude sťažnostný súd reagovať, ak je to pri posúdení veci potrebné, najmä ak stav opätovného rozhodovania vyvolal chybou svojho postupu (rozhodovanie však krajský súd aktualizuje na súčasný stav konania). V tejto súvislosti ústavný súd podčiarkuje, že konanie pred ním predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

V.

Zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie

35. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

36. Podľa § 133 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

37. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

38. Vzhľadom na záver o porušení základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny vrátane základného práva na ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy ústavný súd napadnuté uznesenie krajského súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Krajský súd opätovne rozhodne v sťažnostnom konaní, zohľadniac však aktuálne procesné,

skutkové a kvalifikačné reálie konania vo väzobnom kontexte, a to aj pri reakcii na vyjadrenie sa sťažovateľa ako obvineného k podanej sťažnosti prokurátora (rozhodnutiu krajského súdu teda nebráni medzitýmne rozhodnutie o predĺžení väzby sťažovateľa do 18. júna 2023).

39. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

40. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

VI. Trovy konania

41. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania.

42. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

43. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

44. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023, a to prevzatie a prípravu zastupovania a písomné podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 208,67 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 12,52 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Za 2 úkony právnej služby patrí sťažovateľovi náhrada trov konania vo výške 417,34 eur a dvakrát režijný paušál vo výške 25,04 eur, spolu tak suma 442,38 eur. Uvedená suma sa zvyšuje o sumu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %, na konečnú sumu 530,85 eur (bod 3 výroku nálezu). Za ďalší úkon právnej služby vykonaný v roku 2023, a to repliku k vyjadreniu krajského súdu, náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že neprispela svojím obsahom k rozhodnutiu vo veci samej.

45. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

46. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu